

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Держ. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ДІН ПЕРЕДБАЧАЄ АТОМОВІ АТАКИ ВПРОДОВЖ ДЕСЯТИРІЧЧЯ

Вашингтон, 7 жовтня. — Гордон Дін, голова Комісії Атомової Енергії Злучених Держав, запевняє, що ця країна матиме „початок атомових повітряних сил (тобто літаків, порушуваних атомовою силою) впродовж десяти років“. Це свідченнє він підчас складання свідчень у підкомісії приділів, яка розглядала додаткові асигнування — \$484,000,000 — для розбудови атомового проєкту над рікою Саванна, який коштуватиме багато мільйонів доларів. Свідчення складав Дін ще 21 вересня і тоді він виявив, що Злучені Держави мають „духе показують різноманітність“ атомової зброї, яку можна використати донебудь у світі, куди вона буде завезена. Коли його запитали, чи він може передбачити появу впродовж десятиріччя атомової повітряної сили, він заявив: „Думаю, що впродовж десяти років буде мати літак, якого сила походить з реактору. Якщо люди, які керують таким літаком і озброєні ним як земля, з тими повітряними силами, про які тут говориться, тоді відстане початок атомових повітряних сил“. У мові атомового експерта слово „реактор“ означає горюче, в якому переводять розбиття атомового ядра.

Дін пояснив, що різноманітність атомової зброї охоплює такі роди, які вживаються тепер у війні, а саме артилерійні кулі, керовані стрільня, торпеди, ракети і бомби для літаків, що підтримують наземні війська, отже малі для малих потреб, і великі, для великих потреб. Ці свідчення Гордона Діна оголосила підкомісія мабуть для вяснення його промови, яку він вголосив у п'ятницю минулого тижня в Лос Анджелес. Він там сказав перший раз, що Америка має тактичну атомову зброю і що наспів час для використання її на полі бою. З його промови вибиваються наверх два твердження, а саме: перше, що зброя вже готова і дає змогу запровадити „революційні зміни“ в нашій теперішній розумній ведення війни; друге: що використовувannya її проти війська на полі бою, а не проти цивільного населення, не зобов'язує нікого до вищої моральної застави, ніж при вживанні звичайної артилерійної або іншої конвенціональної зброї для нашої самооборони. Іншими словами: Голова Комісії Атомової Енергії піддав думку, що нема причини далі сумніватися в тому, що ми можемо вжити атомову зброю в Кореї чи в іншій околиці світу, в якій видать розбиття атомового ядра.

ВИЛСОН ЗА ПРАЦЮ ДЛЯ ПОКАЛІЧЕНИХ

Вашингтон. — Директор оборонної мобілізації Чарлс Вилсон заявив, що країна не може дозволити собі марнувати здібності осіб, які з різних причин зазнають фізичних перешкод у праці. Треба подбати, щоб „кожний чоловік, жінка й дитина які можуть працювати, були залучені до творення сили країни, потрібної до стриму комуністичної агресії“ — говорив Вилсон. Цю

промову він зробив вчора в „Тижня Краєвого Використання Фізично Нездатних“, закликаючи завідателів підприємств давати працю людям. „Ми не можемо надіятися докрити кількість масам людей потенційного ворога, однак притаманна американцям здібність використання своєї прездатності зможе заступити цифрову недостачу людей“ — пригадавав Вилсон.

НОВИЙ АЛІАНТСЬКИЙ АЕРОДРОМ У ВІДНІ

Відень. — Західні окупаційні потуги беруться до будови нового аеродрому у Відні для великих літаків. Британці, в зоні яких будуватиметься аеродром, заявляють, що він має обслуговувати тільки цивільний авіапілотаж. Проте комуністична віденська преса пише, що аеродром призначений для військових цілей і „провокацій типу берлінського повітряного мосту“. Хоча совєти підписали спеціальну угоду про залізничне і шляхове сполу-

чення між західними зонами Відня і західними зонами Берліну пробували загальмувати аліантське сполучення з Віднем. Ця провокація совєтів дістала була просту відсіч — зокрема з боку британської військової влади, яка послала до Відня вантажне авто з озброєними вояками, яким наказано було не допустити до втручання совєтських шляхових постів у рух британських авт. Новий аеродром матиме 5000 футів довжини.

ЕЛЕКТРИЧНА СИЛА ЗДА ДОСЯГАЄ ПОЛОВИНИ СВІТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Нью Йорк. — Злучені Держави Америки, маючи менше ніж сім відсотків населення земної кулі, продукують половину електричної сили для освітлення і промислу в цілому світі. Америка має в п'ять разів більше електричної сили ніж Совєти і може на п'ять років забезпечити електрикою кожну американську родину. Такі обчислення подає Тамес П. Свіфт співробітник щоденника Нью Йорк Таймс. Продукція електричної енергії в Америці обчислена на поточний рік на 370,000,000 кіловат-годин, отже понад один більйон кіловат-годин денно. Час від часу говорять про недостачу електричної сили, однак, за виятком алярмових вистей із Західного побережжя у низький стан води в деяких ріках, вся американська промисловість, як громадська, так і приватна, певна того, що її потреби будуть задоволені, щоб втраматися на висоті своєї 25 більйонної вартості. Продукційні спроможності електрики зростуть до кінця поточного року в один і три чверті рази більше проти того, що було десять років тому. З кінцем року надійдуть мати в резерві 6,000,000 кіловатів, а з кінцем наступного року продукція зросте в два рази порівняно зі станом з-перед десяти років.

В АМЕРИЦІ

В АМЕРИЦІ

„П'ятий том споминів Вінстона Черчила з Другої світової війни почав друкувати щоденник Нью Йорк Таймс. У першій книжці пише він про перемогу Італії.
● Поклади урану знайдено в Чілі. Їх відкрити два геологи з Комісії Атомової Енергії Злучених Держав. Поклади стануть власністю держави.
● 60-річчя данського тижневика „Нордлісетт“ (Північне Світло) в Нью Йорку відзначували в середу минулого тижня. Його редактор Альберт ван Санд сам зредував останнє спеціальне число для газети на 18 сторінок. Звичайне число має чотири сторінки. Тижневик має тираж 10,000 на 50,000 даців в околиці Нью Йорку.
● „Умерлого“ Мелвіна Е. Гювта померли до жовтня два лікарі в шпиталі в Ел-Монте, у Каліфорнії. Коли його серце перестало битися, йому розрізали груди і почали масувати серце. Через 15 хвилин воно стало битися наново. Лікарі не поділяють свого ймення. Вони сумніваються, чи він буде жити, бо він засліпо потовксив, заки його привезли до шпиталю.
● Фільм. — Життєпис Френкліна Д. Рузвельта має випродувати підтримку Стенлі Крамера. Йому передавали всі права пана Рузвельта, вдова президента.

В АМЕРИЦІ

АТОМОВА ЗАЯВА СТАЛІНА НЕ ЗРОБИЛА ВРАЖІННЯ НА ВАШИНГТОН

Вашингтон. — Інтерв'ю Сталіна в „Правді“ про вибух другої атомової бомби в ССРСР не зробило вражіння на Вашингтоні. Три дні після повідомлення Трумана про другий вибух атомомби в ССРСР Сталін демонстративно похвалився в „Правді“, що ССРСР ще випробує багато атомомб різного калібру. Одночасно він підтвердив згадане повідомлення Трумана. Диктатор сказав, що пропозиції ССРСР заборонити атомову зброю у потуги Атлантійського блоку відкинули, що свідчить про їх намір вжити атомову зброю проти ССРСР. Тому, мовляв, ССРСР мусів подбати про власні атомомби для оборони. Коли ЗДА не думають атакувати ССРСР, то їх аларм про совєтську атомомбу фальшивий, бо ССРСР не думає атакувати ЗДА чи іншу країну, заявив Сталін,

який, як відомо, затіяв був партизанську війну у Греції і зрекисерував напад на південну Корею. ЗДА хотіли б бути монополістами в продукції атомомби, заявив Сталін, отже в інтересах миру цю монополію ліквідувати. Цими словами Сталін фактично визнає провідну роллю ЗДА в атомовій продукції. Він висловився за міжнародну контролль атомової енергії і за заборону атомової зброї, але не згадав про те, що сам зрівняв цю контролль, не погодившись на вільний доступ до всіх об'єктів у ССРСР можливих міжнародних комісій. У Вашингтоні підкреслили пропагандивну демагогію Сталіна, скеровану на заспокоєння підсовєтського населення і на фальшиву „мирну офензиву“ поза межами в ССРСР, але крім вивчення власного страху і слабости, його інтерв'ю нічого це дає.

МОЖЛИВІСТЬ НОВОГО РОЗВИТКУ В АНГЛО-ІРАНСЬКОМУ КОНФЛІКТІ

Нью Йорк. — Англо-іранський нафтовий конфлікт та можливість нового розвитку в ньому є тепер головною темою розмов і уваги в Об'єднаних Націях, Рада Безпеки яких має розглядати цю справу в дні 11-го жовтня. Для оборони іранського становища в тому конфлікті на засіданні Ради єквій прем'єр Моссадех, якого очікувано в Нью Йорку в по-недільний день поутра. Разом з Моссадехом їде 15 інших іранських представників, між ними трьох членів урядової нафтової Ради і це власне запевняє, що іранці не тільки думають виступити в Раді, але приготовані теж на евентуаль-

ну ширшу дипломатичну акцію. Прем'єр Моссадех запевняє, що коли б Рада Безпеки прийняла британську резолюцію і хотіла розглянути конфлікт, іранська делегація виїде з на-рад, вважаючи, що Рада не є компетентна в цій „внутрішній“ іранській справі. Натомість з американського боку інтензивно пригтовується грунт, щоб вже тут заініціювати нові англо-іранські переговори та намовити до компромісу обі сторони. Визначено в самому Ірані вже сильно дається відчувати недостача фондів, що раніше впливали від Англо-Іранської Нафтової Компанії, що заставило іранський уряд зменшити урядові видатки на 15 відсотків.

КОНТРОЛЯ ІНДУСТРІЇ — ГОЛОВНА ПЕРЕШКОДА В ПЕРЕГОВОРАХ З НІМЕЧЧИНОЮ

Бонн, Німеччина. — З аліантських і німецьких поінформованих джерел заявляють, що найбільшою перешкодою в дотеперішніх німецько-західних переговорах щодо контрактного мирового договору та включення Німеччини в західну оборонну підготовку є німецька опозиція до аліантських домагаєнь контролль основної західно-німецької індустрії та екстериторіальних прав для французької військової залюги. „Або аліанти справді хочуть мати Німеччину як рівного партнера в Європі, або хочуть задержати контролль, наложений на неї внаслідок безумовної капітуляції“ — заявив один німецький дипломат. Крім того, німці рішучо не погоджуються на домагаєння Франції, щоби французькі війська залишили-

ся в Німеччині на дотеперішній екстериторіальній базі, аж доки не буде створена європейська армія. Ці розбіжності пов'язано утруднюють прогрес дальших західно-німецьких переговорів та не запевняють їх успішного закінчення в передбачено короткому часі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ДЕБЮТ ТЕОДОРА ТЕРЕНА В ТАВН ГОЛЛ

Нью Йорк. — Відомий український оперовий співак Теодор Терен виступив минулої неділі з власним концертом в Тавні Голл, здобуваючи знову увагу американської публіки і критики до українського співака й української пісні. В програмі концерту були твори Пурселя, Боночіні, Дуранте, Шуберта, Шумана, Джордано, Карпен-тера, Барвінського, Ніжанкві-ського і Лятошинського, в мовах англійської, італійської, німецької і української. Виступ Теодора Терена був приємно несподіванкою для української публіки, що побачила в ньому співака високої класи, знаменитого інтерпретатора та артиста. Його легкість в орудуванні голосом і невимушена поведінка здражували високу школу і довгу кар'єру. Оба великі місцеві американські щоденники, Нью Йорк Таймс і Геральд Три-бюн, згадали про виступ Терена, висловлюючись критично-го головню про силу можливості його голосу. Оба щоден-

ники підкреслили, що це український співак.

Теодор Терен

ЧЕРВОНІ В КОРЕЇ ПОГОДИЛИСЯ НА НОВЕ МІСЦЕ ПЕРЕГОВОРІВ

Токіо, 8 жовтня. — Комуністичне головне командування в Кореї прийняло вчора пропозицію аліантського головного команданта на Далекому Сході, ген. Метью Ріджвея, щоб переговори в справі перемир'я відновити в іншому ніж Каесонґ місці та рівночасно запропонувало на переговори місцевість Панмунджом, шість миль на південний схід від Каесонґу. Ген. Ріджвей відкинув свою пропозицію минулого четверга, залишаючи самим комуністам вибір нової місцевості, але домагався, щоб в ній аліанти і комуністи мали однакові можливості рухів і контролль. Каесонґ, місце дотеперішніх нещадних переговорів, був на ворожій території. Червоні команданти, відповідаючи на пропозицію ген. Ріджвея по радіо, виявили готовість перенести переговори до іншого міста, щоб „випробувати добру волю аліантів“ щодо замирення. Вони рівночасно запропонували поширити неутральну зону та щоб вона охоплювала і Каесонґ і Панмунджом та простягалася аж до Мунсан, недалеко якого є аліантський „мировий табір“. Нова неутральна зона мала б охоплювати частину комуністичної і аліантської території. Комуністи рівночасно пропонують, щоб обі сторони були відповідальні за охорону неутральності Панмунджом, тоді, коли неутральності Каесонґу охороняла тільки комуністична військова поліція. Комуністичну відповідальність передано в англійській мові через пейпсіуські радіосилення. В аліантських колах звертається увагу, що цим разом комуністи відповіли вже далеко швидше, ніж на попередню пропозицію ген. Ріджвея, щоб переговори продовжувати в Сонґіон, тільки дві милі далше від запропонованого комуністами Панмунджому. Причиною цього поспіху може бути аліантський осінній наступ, що ведеться від п'яти днів на центральному і східному секторах фронту. З аліантської квартири досі ще не було жадної реакції на нові комуністичні пропозиції і вони, — правдоподобно, будуть розглядані в Токіо і в Вашингтоні. В поінформованих колах допускається можливість, що цим разом аліанти матимуть тільки другорядні затримення до компромісової пропозиції червоних та що переговори остаточно вже в скорому часі будуть відновлені у вибраному комуністами новому місці.

Ген. ван Фліт заповідає продовження аліантського наступу

Токіо. Ген. Джеймс Ван Фліт, командант аліантських сухопутних збройних сил на фронті в Кореї, заповів вчора, що початий перед п'яти днями аліантський „обмежений осінній наступ“ на зимові лінії ворога про до овжуватиметься, аж доки комуністи не матимуть його „досить“. Аліантський наступ на центральній-західному секторі фронту, що почався минулого тижня, не тільки захитав ворожими лініями, завдав ворогові великих врат та здобув для аліантів важливий стратегічний терен, але й досягнув свою головну ціль: заставив комуністів до більшої податливості відносно переговорів в справі перемир'я. Ген. Фліт заявив, що кілька днів аліантського наступу до той міри „зламало ворожий

воєнний потенціал на фронті, що червоні вже не можуть нас заскочити“. З поінформованих джерел заявляють, що захоплені в останніх днях комуністичні позиції не виявляють нічого такого, що могло б свідчити про підготовку комуністичного наступу на тому секторі. На самому фронті комуністи повторювали вчора свої спроби протинаступу, але за кожним разом були відбиті аліантами. В аліантському наступі, що продовжується при сильній піддержці артилерії і авіації та під охороною панцерної зброї, мало б брати участь понад 100,000 військ. Користаючись з ясної погоди, аліантські бомбардувальники виконали впродовж останніх 24 годин 990 налетів на стратегічні об'єкти у ворожому заплілі.

ЦЕНТРАЛЬНІ ПАРТІЇ ПЕРЕМАГАЮТ В ОБЛАСНИХ ВИБОРАХ У ФРАНЦІЇ

Париж. — Минулої неділі відбулися у Франції обласні (кантональні) вибори, тимчасові підсумки яких дають помітну перевагу поміркованим та незалежним партіям. В дотеперішніх підсумках передведуть незалежні, а на другому місці є комуністи, хоча в попередніх виборах в 1945 р. комуністи були перші з великою більшістю. На третьому місці є прихильники де Голя, що в по-

рівнянні з попередніми виборами помітно збільшили свої впливи. На дальших місцях є католицькі соціалісти Жоржа Бідо, опісля народні республіканці, а на останньому місці — між великими партіями, є радикали Едварда Еріо. В цілому помітну перевагу здобувають центральні і праві партії, переймаючи їх від лівих, що були при обласній владі на підставі попередніх виборів.

ЧЕРЧИЛ ЗАПОВІДАЄ МОЖЛИВІСТЬ КОНСЕРВАТИВНО-ЛІБЕРАЛЬНОЇ КОАЛІЦІЇ

Лондон. — В цілї Британії з кожним днем поживаються інтензивна кампанія до загальних виборів до парламенту, заповіджених на 25-го жовтня, при чому, всупереч сподівань, закордонні справи шораз більше стають головним предметом передвиборчої полеміки. Консерватисти закидають лейббуристам, що вони „розбазарили імперію“ і для прикладу наводять останній конфлікт з І-

раном, а лейбуристи зі свого боку називають консерватистів „дальніми війни“ та попереджують нарід, що перемога консерватистів означатиме прихід до влади Черчила і нову війну. Черчил з свого боку запевняє можливість коаліції між консерватистами і правими лібералами, вважаючи, що теперішні часи вимагають „уряду країни на найширшій базі“.

АНГЛІЙСЬКА ПРИНЦЕСА З ЧОЛОВІКОМ В ДОРОЗІ ДО КАНАДИ

Лондон. — Англійська престолонаслідниця принцеса Єлизавета і її чоловік герцог Едінбурґ відлетіли вчора літаком на державні відвідини в Канаді, що триватимуть приблизно один місяць. Під час своїх відвідин на американському континенті, престолонаслідниця і її чоловік відвідають теж президента Трумана у Вашингтоні. При нагоді відлету принцеси з королівського палацу поінформовано, що

принцеса з чоловіком цієї зими відвідає теж Австралію і Нову Зеландію. Початково плянувано, що ці країни відвідає король з королевою та з принцесою Маргаритою, але від цього плану відступлено з огляду на здоров'я короля Юрія, що в останньому перейшов важку операцію легенів і тепер повільно приходить до здоров'я. Відвідини принцеси Єлизавети в Канаді мають офіційний характер.

БРИТАНІЯ ЗАКРИЛА СОВЄТСЬКИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР В ЛОНДОНІ

Лондон. Британський уряд закрив тут передавальний радіо-інформаційний центр совєтської пресової агенції ТАСС, через який переходили в світ всі важливіші офіційні повідомлення з Советського Союзу. Подія стала відома, як телезаписні машини в редакціях британських газет, що були передплатниками совєтського манітора, перестали функціонувати. На скеровані до монітора запити одержано відповідь, що „британський уряд закрив станцію без будь-якого вяснення“. Опісля представник міністерства закордонних справ вяснив, що „в останньому вясненні до совєтської амбасаді в Лондоні ноту з домагаєнням закрити монітору станцію ТАССа“. Цю справу уряд розглядав вже від деякого часу. Ця станція агентства ТАСС функціонувала в Лондоні від 1941 року і їй були призначені в воєнних обставинах окремі права, що тепер вже не мали жадного виправдання.

В СВІТІ

● Комуністична банда вбила високого британського комісара на Малакку Генрі Гурней; у відповідь на це королівські повітряні сили п'ять годин бомбардували два табори, де мали бути вбивці. На Малакку проти 3-5 тисяч комуністичних заколотників у джунглях внос з червня 1948 р. 100,000 малайської поліції і 40,000 військ. Досі з обох боків є 10,000 жертв забитими.
● Офіційну об'яву про розпуск англійського парламенту підписав король Георг у Вукінґемському палаці, де він ще лежить у ліжку, відновлюючи після операції легенів.
● Комуністичний наступ військ Вестміну в Йолкінґіт, влібний контратаками французьких військ, в тому я парашутистичними частинами.
● „Советська продукція атомової зброї і китайський народний рух спротиву Америці та допомога Кореї днів в одному напрямі — залядає півніська комуністична преса.

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$ 5.25	Six months	\$ 5.25
На три місяці	\$ 2.75	Three months	\$ 2.75
В Джерсі Сіті і закордоном:			
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$ 6.50	Six months	\$ 6.50
На три місяці	\$ 3.50	Three months	\$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частинкою):			
На рік	\$ 3.00	One year	\$ 3.00
На пів року	\$ 2.00	Six months	\$ 2.00

За кожен зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА РІВНІ ПРАВА

Редакція отримала з однієї місцевості два примірники "Інформаційного Бюлетеня", що його видає советська амбасада у Вашингтоні. Ці примірники заадресовані до тої самої особи, — себто до священника, родом росіянина, який обслуговує православному парафію, до якої належать головню побаламучені наші землі. Одночасно нас повідомляють, що цей священник вихвалює Свст-Росію та поширює цей бюлетень між своїми парафіянами.

Таки в той самий час довелось нам читати в американській пресі різні завваги на тему видаваного російською мовою американською амбасдою в Москві журналу "Америка". Як знаємо, советська цензура заборонила друкувати в тому журналі навіть таку статтю, як про нацистські методи пропаганди. Мовляв, стаття "необ'єктивна"! Тимчасом стаття була наскрізь правдива і тільки інформаційна. Могла бути для Кремля небезпечною хіба тільки тим одним, що могла насувати нещасним жертвам советського режиму думку, що немає різниці між гітлерівським і сталінським режимами. Це все!

Президент Інституту Закордонної Торгівлі, Дж. А. Маркус, розглядаючи глибше цей інцидент, закликає в Нью Йорк Таймс-і американський уряд покінчити вже раз з видаванням журналу "Америка", бо в теперішніх відносинах це тільки осмішчує і понижує Америку. Та ж видавництво, яке коштує державну скарбницю, а тим самим американських податковців, річно 730,717 доларів, не може, на ділі, містити нічого такого, що правдиво відображувало б справжнє американське життя і думання. Журнал друкує тільки те, що подобається советському цензору, згд. урядові.

Але як інакше виглядає справа з видаванням советського журналу у Вашингтоні! Його матеріал ніхто не цензурує, хоч цей матеріал — це одна велика брехня про "советський рай", про "осягн" Советів на всіх ділянках; це виправдування найбільших злочинів, яких допускається Кремль. Цю пропаганду поширює советська амбасада без ніяких перешкод по цілій Америці. В світлі тієї пропаганди Совети — це сила і поступ, а Америка — назадництво і невілнництво.

Сенатор МекКерен, порівнюючи советський Бюлетень з американським журналом, назвав той останній "ділом аматорів", які намагаються з усієї сили догодити ворогові. Маркус каже, що треба вимагати від советського уряду права видавати американський журнал у Москві таким способом, як видається советський Бюлетень у Вашингтоні. Інакше перестати його видавати, бо хоч пізно, але таки треба рятувати американську честь.

Журнал "Америка" зродився в час, коли департамент стеїту продовжував ще "угодову політику", себто, коли дурив себе і американський нарід, що уступками можна задоволити Сталіна і з ним зговоритись у справі світового замирення. З цього часу вже багато змінилось в американській політиці. Не той став і департамент стеїту. Тому і запрокотований ним в період угодовства журнал "Америка" став сьогодні анахронізмом. Він ніяк не відповідає навіть урядовому "твердому курсові", а якщо Америка не хоче більше Кремлеві уступати, то повинен прийти кінець бодай тієї советській брехливій пропаганді, яку ширить Кремль через свій Інформаційний Бюлетень у Вашингтоні. А як ні, то хай Кремль не спійняє поширювати у Совстах через американський журнал правду про Америку і вільний світ.

Наше культурне референдум

Два дні після того, як Український Народний Союз і його В-во "Свобода" проголосили підготовку до видавання з початком наступного року окремого тижневика літератури, мистецтва у культурі як невідільного видання "Свободи", наспіло перших 12 зголошень на передплату. Андрій Андріюк, Богдан Гарасимович, Теодор Голубеній, Теодор Кассія, Михайло Леськів, Іван Манченко, Петро Могилін, Лідія Савчак, Андрій Стецишин, Ілля Варчак, Іван Вербний, Володимир Запаренко — це за латинською абеткою "перша дванадцятка", що відкупулася на новий культурний почин безпосередньо після його проголошення і виявила готовість взяти в ньому участь. Два дні часу і дванадцять осіб це в жадному разі не дозволяють на будь-які висновки, але вони піддають інтересу думку: зголошення замовлені на новий літературно-мистецький тижневик буде без сумніву дуже багатомовним р е ф е р е н д у м о м нашої громади.

Про потребу такого видання, що було б опертє на сильній і тривкій моральній та фінансовій базі, не приходилося говорити, бо вона більше ніж наявна. Існуючі видання, що з подивугнідою доброю волею, енергією і самопосвятою намагаються заповнити цю велику культурну прогалину в нашому житті, справі далеко не розв'язують, бо всіма засобами і організаційними можливостями не мають прямо фізичної спроможності розв'язати її. Тому теж їхня дотеперішня праця ще не може правити за мірродатну характеристику нашої громади під цим оглядом.

Інакше стоїть справа з У-НСоюзом і "Свободою". Своєю організаційним апаратом та організаційною сіткою вони практично охоплюють всю нашу американсько-українську громаду при допомозі "Свободи", організаційних відділів і т. п. вони можуть занести вістку практично до кожного українця в цій країні. З другого боку — ці інституції своїм стажем і випробуваною та виправданою відповідальністю не можуть в ніякого залишити найменшого сумніву, що у випадку заповіданого нового тижневика — йдеться про справу серйозну, що коли цей тижневик почне появлятися, то він і буде пов'язаний та що своїм змістом і оформленням даватиме максимум з того, що в кожночасних обставинах можна дати.

На тому тлі попереднє зголошення передплатників можна оправдано вважати нашим культурним р е ф е р е н д у м о м. Поступово в окремі рубрики "Свободи" будуть проголошуватись імена передплатників тижневика, хіба, що були б проти цього від поодиноких осіб окремі застереження. Але з цього ресстру можна буде легко зорієнтуватися, що уявляє собою наша громада під культурним оглядом і що вона варта. Вже між "першою дванадцяткою" зголошень (вміжчасі їх прийшло багато більше) є мініатюра нашої громади: старий союзовець, що своїм першим обов'язком вважав підтримати кожний рочин своєї організації; вуглекоп з Пенсильванії, що чорні будні своєї праці багас прояснитиме ясним культурно-мистецьким променем; новоприбулий професор; активний учасник на-

шого громадського життя і ветеран американської армії; новоприбулий інтелектуаліст, що працею рук промочує собі шлях до нового життя в новій країні; — між ними теж одна жінка — це ті перші, що теплим і ширим словом привітали новий культурний задум, зголошуючи свою готовість підтримати його.

В цьому культурному референдумі для нікого не буде жадного викрутку, ніхто не зможе сказати, що не знав чи не міг; бо знатиме напевно, а річна передплата цього тижневика коштує приблизно стільки, що однеденне прохарчування для родини. Усі ми, кожний з нас часто зліва і з права чує нарікання і жалі, що ми, як громада, того не масмо, іншого не виконали, до того неспосібні і т. д. Тут, в цьому референдумі, кожний покаже, що він може, бо якщо він від-

хилиться від такої дрібниці, — щоб мізерною передплатою тижневика причинитися до нашого культурного розвитку, то він сам вже справді нічого не може і дуже мале вартить. Бо можна мати застереження до такої чи іншої політики, можна, — як кажуть — викручуватись сіном з всіляких інших народних справ, але тут, в цьому культурному випадку та при таких мінімальних вимогах, не може бути жадного ані викрутку, ані виправдання. Тут ніхто нікому не робить жадної ласки ані прислуги, тут даєш і відстаєш те, що потрібно не менше хліба насущного. Передведення з цієї нагоди референдум, проголошені імена передплатників та загальні підсумки і висновки скажуть нам дуже виразно хто і які ми та що ми зможемо і на що заслуговуємо. Кампанія в справі передплат на новий тижневик літератури, мистецтва і культури вже з цього погляду варта труду.

БОМБИ І ІДЕЇ

В СССР вибухла друга атомна бомба. Ця вістка, що її подав сам президент ЗДА, не схопила настрою американського населення, яке саме в цей час з головою пірнуло в бейзболові змагання. Але експерти і пресові обозреватели глибоко задумуються над цією сумною новиною, що не подас даїти жадних деталей. Допускають, що СССР має від 30 до 80 атомбомб. Підкреслюють, що надії на те, що СССР не спроможеться вивести виробництво атомбомб із стадії експерименту, відпали остаточно.

Атомові перегони між СССР і ЗДА це вже дійсність. Протягом ближчих 4-12 місяців СССР мабуть матиме запас атомбомб, велике стратегічне значення яких безсумнівно. Цими бомбами можна наробити на території ЗДА великих матеріальних спустошень.

Правда в атомових перегонах СССР це дуже далеко відстає від ЗДА, які вже мають сотні атомбомб різного типу, легкої ваги (що важливе для транспортування бомби до цілі) і більшої сили. З них найважливіше вже 16 атомбомб вибухли у військових операціях (дві) в досвідах. Поза тим ЗДА мають атомові гармати, набой, атомові наконечники до кермових стрілен, будують і проєктують рукаї атомовою енергією підводні човни й літаки. Але все це не мінє того факту, що СССР став атомовою потугою, яку треба враховувати в стратегічних калькуляціях.

З нашого погляду, другий як і перший вибух атомбомби в СССР — це символ і наслідок політики західного світу й ЗДА щодо СССР. Викрадення технічного секрету атомбомби в Канаді, Англії і ЗДА для СССР було можливе тільки завдяки тій советській і русофільській атмосфері, яку створили в своїх країнах політики й ідеологи тих держав. Воно стало можливим також завдяки тому, що західні політики не усвідомлюють того простого факту, що німецько-алянійська війна ще до свого фактичного закінчення перетворилася у війну советсько-алянійську, що СССР весь час провадить холодну і гарячу війну проти Заходу. Нарешті крадіжка тасмниці атомбомби

могла статися тільки тому, що західний світ не очоє прощастя з учорашнім днем і не виробив собі нового ідейного озброєння.

Коли б не всі оці політичні слабості Заходу й ЗДА, то не страшно було б ні московсько-советське шпигунство, ані перший, другий і всі можливі подальші вибухи советської атомбомби. Всяка бо річ має свої найменше дві сторони. Атомова могутність ЗДА коштує їй уже багато мільярдів і напружень в боротьбі з інфляцією. І це майже все. Але чого коштує Москві її атомова бомба — мало хто уявляє. Уранові шахти Саксонії увійдуть в історію німецького робітництва найстрашнішою легендою страждань і рабства. Мільйони в'язнів — будівників усіляких "атомградів" об'являють собою баляни советської атомбомби.

Атомові перегони із ЗДА лягають невідразним тягарем на советську економіку і позбавляють підсоветське населення будь-яких надій на збільшення споживчих товарів на ринку. Ніжна советська атомбомба чи інше яке атомчудо не зрівноважить безперечно факту — декади більшої туги опослідженіх підсоветських народів за своєю соціальною і національною волею.

Нью Йорк Геральд Трібюн робить із другого вибуху атомбомби в СССР висновок, — що треба дбати про міжнародний договір в тому й договір з СССР про контрол атомової енергії, треба дбати про баляни чи рівновагу сил. Все це розходиться з дійсністю. Шалений наступ у всіх можливих формах большевицької Москви за світове панування вимагає свідомості фактично наявного воєнного стану і тотальної мобілізації всіх фізичних та ідейно-моральних сил. Балянувати вже пізно. Треба боротись. Найслабша ділянка Заходу — це його морально-ідейне озброєння відповідне до сучасного стану світу. Старі уяви і пережитки заваджають побачити нові незалежні явища і сили. Ми українці відчуємо це на своїй шкурі, коли більшість американських людей думас, що на місці сучасного СССР може бути реставрована стара дореволюційна Росія — імперія. Таких прикрх при-

А. Лудьків

МОВА КРЕМЛЯ.

Московский Кремль невинно творить своєрідну нову мову. Ця нова мова все глибше проймає советську дійсність, вона стала офіційною мовою партійних, урядових та професійних організацій і установ, її широко застосовують в советських школах, на цій же мові працює найбільша в світі машина советської агітації та пропаганди, її починають вживати щоденно підсоветські народи і роблять це не тому, що знаходять її відповідною для виразу ще не сфальшованих думок та почуттів, а виключно з примусу та страху перед сталінською поліцією.

Слова цієї мови майже повністю старі, але їх сучасний зміст далеко не відповідає загальному визнанню, встановленню для них в минулому поняттям. На жаль, словника цієї мови поки що нема, бо Кремль не зацікавлений розкривати тасмниці свого винаходу, що ім так багато допомагає в політичній і дипломатичній діяльності. Тому не дивно, що на повосиних міжнародних з'їздах та нарадах часто говориться про щось однаковими словами, а до порозуміння дійти не можна, бо це лише словесна схожість, а по суті — повна протилежність поглядів.

Необізнаність з новою мовою Кремля в світі не раз приводила до гострих розчарувань, довгочасних марних суперечок. На щастя, це вже належить до минулого. Американська преса вже не раз виявляла, як треба розуміти цю мову, коли вона говорить про "реакціонерів", "палів війни", "демократів", "ворогів народу" і т. п.

В останні роки розвиток мови Кремля стає поспішнішим. Уже створено велику кількість нових понять. Комуністам надзвичайно потрібні величчі образи, порівняння, символи замість сумної советської дійсності. До категорії цих новотворів у першу чергу належать такі як: "батько народів", "наймудріший вождь", "сонце в Кремлі", "Сталин-мудрість", "Сталин-щастя", "Сталин-слава", "Сталин-основа життя" і т. д. і т. п. Над створенням цієї мови працюють в Кремлі велика кількість "передових людей" СССР, починаючи від визначних чабанів Середньої Азії (Джамбул Джабас і ін.), Кавказу (Сулейман Стальський і ін.) і кінчаючи деякими професорами Московського університету та академіками Всесоюзної академії наук. Цілком певно, що ці новотвори в прийдешньому ще матимуть багатьох своїх дослідників. Майбутні науковці на основі всебічної аналізи зможуть повністю розкрити і показати світові той трагічний духовий, правовий, моральний і матеріальний

кладів перестарілого мислення на Заході багато. Вони свідчать, що ідейне озброєння тут відстає від фізичного. Чи не тому американські коментатори вістки про другий вибух советської атомової бомби не звернули уваги на ту обставину, що світове змагання вирішить не тільки атомова бомба чи інша модерна зброя, а й боротьба ідей. І насамперед ідей.

поранець у нижню частину потилиці, що не викликали негайно смерті, причиною смерті слід рахувати пошкодження нанесені тупим знаряддям. В багатьох випадках, де вхідний отвір куль знаходився у нижній частині шиї, не було пошкоджень від тупого знаряддя, слід догадатися, що люди вмерли від невияснених причин. У одному випадку, коли компактна глина була знайдена в середині стравоходу, можна здогадуватися, що підстрелений ще за життя ковтав землю. Обслідуваний трупи, судячи по одягови, належали майже виключно до простих робітників і селян, в більшості випадків людей старшого віку. По високий, густо порослий бузини, по кількості землі у ямах і головним чином по вигляді трупи і стану їх розкладу, особливо по розповсюдженню трупиної вошини, можна довести, що трупи були вкинені в могилу п'ять років тому, як це і стверджується населенням, особливо родича-

стан советських громадян, що дійшли до таких мовних творів.

Сумна і темна радянська сучасність, в якій тепер формується ця дивна мова. Тим, хто ближче не знайомий з життям в СССР, дуже тяжко уявити духове становище советської людини, цього — за заповненням комуністичної пропаганди — "гордого советським громадянством патріота, першої в світі соціалістичної держави". Життя цієї людини — це процес безперервного ганебного пониження і нищення людської гідності.

Ключ розкриття дійсного змісту навіть найвидовижніших советських новотворів полягає в тім, що всі ці дивні мовні винаходи при перекладі на нашу звичайну мову людей 20-го століття потрібно завжди розуміти прямо протилежно до змісту вживаних там слів. Такий підхід покищо майже повністю гарантує від помилок в успішному їх розшифруванні та зрозумінні.

Протягом довгих років рабства і кріпацтва в Росії на ґрунті наруги і ненависти тиранів до пригноблених створено незчисленну кількість лодоненавистничих ідіоматичних афоризмів бруталної лайки. Глибоко образливу лайку безперервно чути в колгоспах і радгоспах, в потягах і паровозах, в установах і крамницях, в товаристві комуністів і серед російських салдат. Її широко вживають вищі партійні та урядові кола і нею, "зручно" послуговуються генерали та офіцери советських армій. При перекладі на нашу мову ці "перли" багатоговорного депозитизму та лодоненавистничества для чужинця звучать дико і незрозуміло, бо як можна людини, свідомі своєї людської гідності, обкидати брудом природної тайни людського походження і життя.

Новотвори сучасної кремльської мови і традиційна російська лайка в останніх трьох десятиріччях "гармонійно" поєднались між собою, і завершення цієї "оригінальної" синтезу мало вирішальне значення для створення сучасної мови Кремля.

Так на ґрунті свавільних і безмежних комуністичних вправ зформувалась і вводитьсь до широкого вжитку кремльська мова (відомо, що Сталин матаюється в ділових розмовах з підлеглими), мова тиранів, політичних злочинців, провокаторів, терору, фальшу, неправди, "комуністичного фанатизму, російського імперіалізму і безмежної ненависти до волі і незалежності людини. Цією мовою не можна висловити ні правдивого наукового чи політичного розуміння, ні дійсної людської радості чи жалю, ні, навіть, звичайного людського почуття та розуміння. Вона належить до "культурної спадщини" деспотичної тиранії і лишасться цілком непридатною для вжитку вільними людьми.

В останні роки московські комуністичні провідники поставили ще перед собою дивовижне завдання — призвичаїти і несоветський світ до цієї мови, як найвідповіднішої в політичних дискусіях. Але вичачити і добре збагнути чужу мову, особливо в час її такої корінної зміни й перероблення на зовсім іншу, не легка справа. Особливо хід вивчення ускладнюється тим, що опанування цього комуністичного "духового" надбання відбувається переважно відірвано від його середовища, де воно живе і, на жаль, міцніє. Проте процес вивчення кремльської мови вперто просувається вперед. І вже багато визначних політиків та дипломатів Америки й Європи добре розуміють її суть, що навіть почало дивувати самих московських керівників.

Мовна творчість в "найдемократичнішій" країні має швидке зростаючий вплив на мови тих народів, котрі в наслідок жорстокого розвитку історії недавно опинились за залізною заслоною. В розвитку мов країн, безпосередньо контрольованих Москвою, уже розпочалась доба їхнього "перетворення". Читаючи в часописах чи слухаючи радіопромови діячів "нового типу" в країнах "народної демократії", (Засинення на стор. 3)

ми, що дали нам свідчення, і службовцями міських установ. (Продовження буде).

В КРАЇНІ РАБСТВА І СМЕРТІ

Характерно, що у майже всіх випадках спостережено виключно вхідні отвори куль — лише в кількох випадках кулі пробивали наскрізь шию. Деякі кулі рикошетували від шийних кісток і від черепа, вививаючи разом великі куски м'яса, однак не спричиняли смерті. Приблизно в 60 випадках було спостережено, крім поранення кулею в потилицю, розбиття черепної коробки. Інакшими словами, недовбиті пострілами жертви, добивалося тупою зброєю. Ці поранення наносилися з розмаху важким предметом, напр. прикладом рушничі, чи залізною рукою. 3. Перед убивством всім жертвам зв'язували руки за спиною. У одному випадку жертви, замість руки був лі-

частину голови, такий самий постріл олов'яною кулею дрібно калібру.

За приблизним підрахунком, відкритих братських могил і середній кількості трупу в окремій могилі, на терені овочевого саду повинно бути поховано в середньому 4000, на місцькому кладовищі 3000 і в парку 4000. Таким чином кількість трупу у цих трьох місцях розстрілу у Вінниці становить 11-12 тисяч.

7. Час морду: трупи були в різних стадіях розкладу. Завдяки двошметровому пластівцю непронускаючої води глини і одягу на трупах, більшість з них носить сліди муміфікації зовнішнього шару, інші жировоскові відкладення. В багатьох обслідуваних черепах знайдено вапнякові мазки створення. Цей стан доводить, що смерть настала 4-6 років тому в роки 1937-39. Такі ж спостереження зроблені приблизно на 40 трупах вміщених в загальних могилах на кладовищі і над іншими 40 з загальних могил у народному парку. Розстріляні, які провади-

лися в усіх трьох місцях, або сходяться щодо часу або безпосередньо наступили один за одним в часі між 1937-39 рр.

На цьому закінчується судово-медична експертиза.

Підписи лікарів судової медицини. 13 і 14 червня місто Вінницю відвадала авторитетна міжнародна комісія відомих знавців судової медицини з більшості європейських країн. На основі своїх спостережень ця комісія складала слідуючий протокол:

Члени комісії оглянули всі існуючі місця загальних могил у місті Вінниці. Більша кількість могил однакової форми, розміру і глибини, дев'ять з них були ширшими і глибшими. В усіх нами оглянутих ямах трупи лежали без порядку і в перемішці. Членами комісії переведено 11 розтинів, і в 24 випадках переведено судово-медичне обстеження трупів. Всім трупам, знайденим в

місцевості н. 1. було зроблено розтин. В одному випадку труп було взято з місцевості н. 3. "парк". Трупи чоловіків усі без винятку були одягнені і майже всі зі зв'язаними за спиною руками. Три жіноччі трупи в нашій присутності, виявлені з загальної ями, були зовсім роздягнені. Їх руки не були зв'язані. (Яма 24 Б).

Всі трупи мали рани вогнепальної зброї калібру 5,6 мм здебільшого в потилицю. Всі кулі без винятку були олов'яні і без оболони, "Лонг Райл". У більшості вхідних отворів куль було встановлено сліди додаткових пострілів. В переважній кількості куль встрягали в тіло. На цілому ряді трупу були сліди двох а то й трьох вогнепальних ран. Поряд з пошкодженнями нанесеними тупим знаряддям, у багатьох убитих виламаних щелепи, або провалені черепи. На одному трупі ми спостерігали перелом і наявність низького сидячих ран від пострілу в потилицю. В більшості випадків можна установити, що вогнепальна рана з'являлася причиною смерті. У випадках

НОВІ ІМІГРАНТИ

Дня 10-го жовтня придуть старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Гаан“ до порту Нью Йорк такі особи: Філас Іван, Параска, Степанія, Ольга, Скупейко Омелян, Варвара, Євген, Галина; Бекер Анастасія; Чайківський Ярослав, Михайлина, Богдан, Нечко Іосиф; Чуба Дмитро, Станіслава, Аннеліза; Дашчишак Анна, Іван, Роман, Михайло; Грищенко Василь; Ігль Катерина; Левицький Євген; Літинський Петро; Наконечний Петро; Сорока Дмитро, Марія, Єва, Ірена; Зубко Степан; Романчук Іван; Шербік Катерина, Марія; Халаніч Михайло; Подубинський Павло, Анастасія, Зенон. Всі вони їдуть на ашуранні ЗУАДКомітету.

Професійні оголошення
Dr. S. CHERNOFF
223 - 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі я довгачасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні, Х-Рай. Роздуться жид лікуємо без операції. Переводимо аналізу крові для супружних дозволів.
Офісні години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечері. В неділі від 11 до 1 попол. Екзамінація \$3.00.

Dr. Med. R. TYLBOR
59 East 3rd St. (corner 2nd Ave. N.Y.C.
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги. Fluoroscopia. X-ray Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізу крові для супружних дозволів.
Офісні години: щодня 1-3 і 5-8 р.м. В неділі від 10-2 попол.

КУРСИ — ЛЕКЦІЇ
ПОВІДОМЛЕННЯ
Т-во „Самопоміч“,
140 Essex St., Jersey City, N. J.
подає до відома всім тим, що записалися на КУРС ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ
що перша лекція відбудеться в п'ятницю, 12 жовтня 1951 р. о год. 7:30 ввечері в доміві Т-ва (140 Essex St.)
Управа.

ПЕРЕВІЗ
пасажирів, пакунків і речей у місті, поза місто і на дальшу відаль.
ПО НИЗЬКІМ ЦІНАМ.
Голоситесь: 6-10 ранку і 6-10 ввеч.
Телефон: СУ, 9-7879
M. SHULGIN TRANSPORTATION
2066 Anthony Ave., N. Y. 57, N. Y.

ПОВНИЙ КУРС
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
1. Найновіше видання на 5-ти пластичних платівках (рекордах). Грають на всіх грамофонах. Для кожної платівки — зошит з поясненнями. Все це за \$5.00. Скористайтеся з незвичайної нагоди. Така низька ціна лише на короткий час.
2. Підручник Англійської Мови Проф. Ю. Лудського (буша ціна \$3.00), зараз \$2.00.
3. Словник Українсько-Англійський Д-ра Льва і Вербоного \$2.85 (В твердій оправі \$4.00).
4. Найбільший і Найліпший Англійсько-Український Словник Подвезька, 50 тисяч слів. (Видано в Києві). \$4.25.
Пересилку оплачуємо самі. Хто не має змоги піти на пошту і виготовити Монеї Ордер, тому можемо вислати за післяплатою.
Хто замовить всі вище зазначені речі, тому дамо даремну голку до грамофона вартістю \$5.00.
На бажання висламо каталог даремно. Адресуйте:
SURMA BOOK & MUSIC CO.
11 E. 7th St., New York 3, N. Y.

ПОВНИЙ КУРС
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
1. Найновіше видання на 5-ти пластичних платівках (рекордах). Грають на всіх грамофонах. Для кожної платівки — зошит з поясненнями. Все це за \$5.00. Скористайтеся з незвичайної нагоди. Така низька ціна лише на короткий час.
2. Підручник Англійської Мови Проф. Ю. Лудського (буша ціна \$3.00), зараз \$2.00.
3. Словник Українсько-Англійський Д-ра Льва і Вербоного \$2.85 (В твердій оправі \$4.00).
4. Найбільший і Найліпший Англійсько-Український Словник Подвезька, 50 тисяч слів. (Видано в Києві). \$4.25.
Пересилку оплачуємо самі. Хто не має змоги піти на пошту і виготовити Монеї Ордер, тому можемо вислати за післяплатою.
Хто замовить всі вище зазначені речі, тому дамо даремну голку до грамофона вартістю \$5.00.
На бажання висламо каталог даремно. Адресуйте:
SURMA BOOK & MUSIC CO.
11 E. 7th St., New York 3, N. Y.

ПОТРІБНО
10,000 ДОЛ.
для поширення доброго ВИСОКО - ПРИВУТКОВОГО українського бізнесу.
Письм. зголошення приймає
VEB. TRUCKING-MOVING
335 E. 6 St. New York 3, N. Y.

Перевози місцеві Далекоближні
УКРАЇНСЬКЕ
ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ
335 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — TEL. OR. 3-2484

ВИПРОДАЖ
НОВИХ УКРАЇНСЬКИХ І РОСІЙСЬКИХ ПЛАТІВОК
ВИСИЛАЄМО БЕЗПЛАТНИЙ КАТАЛОГ
СКЛЕП ВІДЧИНЕННИЙ КОЖНОГО ДНЯ
від 10 рано до 8 ввечері.
Зайдіть або пишть до:
UNION SQUARE MUSIC SHOP, Inc.
27 UNION SQUARE WEST, N. Y. C. 3. "Dept. U" Al. 5-6969

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВЕЛИКЕ ЗМАГАННЯ
Бюффало-Сиракюз-Рачестер

Як подавалося уже в пресі, 30 вересня відбулась у Сиракюз широка обласна нарада, в якій взяли участь представники сімох сусідніх громад: Амстердам, Ауборн, Бінгемптон, Бюффало, Рачестер, Сиракюз і Ютика, а від центру прибув організаційний референт УК-КА п. Юліян Ревай.

На нараді було обговорено низку питань загальнонаціонального й місцевого українського життя, а між ними й справу Національного Датку. При обговоренні цієї справи вив'язалася цікава дискусія, а саме — предстваник Бюффало п. Степан Шепелявий розповів про практику у збиранні Національного Датку, якої дотримуються тамошній Відділ УККА. Згідно з цією практикою, місто Бюффало поділено на 23 дільниці, при чім українці, що мешкають у певній дільниці, дістають наперед, за тридцять, від Відділу повідомлення, що до них придуть збірщики (переважно мужики, а не жінки або старий імігрант і новий). Ця практика виявилася дуже доброю: громадяни, наперед пригатовані, радо сплачують свій Даток і ще не було випадку відмови.

На цій підставі п. С. Шепелявий заявив, що в цьому році Бюффало збере для Народного Фонду не менше, як 3,000 доларів, а при тим запитав, чи не бажас якась громада зголошитися до шляхотного змагання — хто збере більше — проценто до минулорічної цифри. „Рукавичку піднесли“ — делегат від українських організацій міста Рачестеру п. Роман Пристай і від Сиракюз — п. І. Пюгулак, — голова об'єднаних організацій цього міста. Українське громадянство буде з інтересом слідувати за ходом і вислідом цього цікавого змагання.

ОДИН З ФОРДІВ У ХРИСТИАНСЬКО-ЖИДІВСЬКІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ

Нью Йорк. — Бенсон Форд, віцепрезидент Форд Мотор Компані, став співпредседником Красної Конференції Християн і Жидів, як заступник протестантів. Відповідна церемонія відбулася в готелі Валдорф Асторія. Конференція була зорганізована в 1928 р. У ній беруть участь католики, я-

ТУРБУЄ ВАС ВАШЕ ВОЛОССЯ?

Якщо ви стурбовані тим, що ваше волосся занадто випадає або рветься на кінчиках через несприродну сухість, ви зрадієте, як довідаєтесь від людей, що колись хворіли на випадання волосся на голові. Вони вртували себе від цієї недуги вживанням нового ліку, що зветься ТРАНСАН (Trysan).
Доходить відомості, що ці й інші турботи з волоссям, які бувають від сверблихости, малого лишаю тощо, припинилися завдяки правильному вживанню цього чудового ліку.
Не зволікайте, аж поки погіршас стан вашого волосся, а зараз же вживайте ТРАНСАНУ. Ми маємо його тепер в обмеженій кількості. Ви зможете дістати його за спеціальну ціну, коли надішлете поштово повідомлення до Trysan Co., Box 226, Dept. 201, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам дві тридцятирічні пакети за \$5, тобто із знижкою \$1 від звичайної ціни. Коли посилає післяплатою (C.O.D.), тоді додати ще поштову доставку.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стейт _____

ПОТРІБНО
10,000 ДОЛ.
для поширення доброго ВИСОКО - ПРИВУТКОВОГО українського бізнесу.
Письм. зголошення приймає
VEB. TRUCKING-MOVING
335 E. 6 St. New York 3, N. Y.

КОМУНІКАТ

ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДІВ при Науковому Товаристві ім. Шевченка вже від кількох літ опрацьовує Етнографічну Карту Галичини (стан на 1939 р.). Відомо нам всім, що національну відносини Галичини під теперішню пору змінили цілковито, але ввесь Західний Схід при певних позитивних змінах бере до уваги стан з 1889 року. Статистика роблені до 1839 р. чужими урядовими чиновниками не все відповідають правді і часто кривдили наш національний стан посідання. То ж нашим обов'язком є представити його таким, яким він був у дійсності. При великих зусиллях вдалося нам зібрати точні інформації з цілої Галичини, тільки деякі місцевини ще не є нам зовсім ясні. Список їх подасмо нижче і знавцям всіх, хто може дати нам інформації про ті місцевини зголошася негайно на адресу:
Sevenco Societe Scientifique
27, rue des Bauges
Sarcelles (S. et O.)
France.

Повіт: Місцевини:
Бережани: — Олесин.
Вібрка: — Підмастир.
Борщів: — Цигани, Турилече.
Вроди: — Малинська.
Городенка: — Жуків.
Городище: — Гайворонський: — Вальдорф, Великополе, Вовчуки, Повіт-но.
Добромиль: — Городоцький.
Долина: — Мізун Старий.
Дрогобич: — Заколот, Підбуж.
Залищики: — Летяче, Рожанківці, Уртинківці.
Зборів: — Яцивіці.
Золочів: — Воложків, Борків.
Гологори, Опаки, Хмелева.
Жовква: — Далинці.
Калуш: — Ландестрой, Мостище, Середня.
Кам'янка Струмиліва: — Вербіне, Деревляни, Желехні Великий, Журитин, Ланерівка, Гаданій.
Коломия: — Гніздені, Михайлівці, Слобідка Пільна, Сороки, Черем-ки.
Львів: — Жидичаті, Журванкиці, Нагір'я, Поляна, Раковець.
Лисько: — Воля Постолова, Глин-на, Завадка, Лобіза, Пашова, Со-лина, Стряжко.
Любачів: — Горинець, Лячів, Нім-ців, Молодіт, Ціків, Хотилів.
Мостиська: — Босичі, Вишенка, Коропин.
Перемишляни: — Глібовичі Спир-ські, Копань, Погорлиці, Тучне.
Підгайці: — Пановичі, Товсто-бачі.
Радехів: — Майдан Старий, Ци-ровичі.
Скалат: — Бірки Малі, Лука Ма-ла, Роскошатець.
Станіславів: — Маріямпіль, Хо-ростів.
Стрий: — Сморже.
Товмач: — Богородичин, Криво-тули Старі, Прибилі.
Яворів: — Великі Очі, Воля Глин-ницька, Моранці.
Чортків: — Давидківці, Свидова.

кі мають свого співпредседника в особі Тамеса В. Враніфа, а жидів репрезентує Роджер В. Стравс. Президентом тепер д-р Еверет Р. Клінчі. При церемонії Форд висловив думку, що тепер час на співпрацю для оборони вільного світу. Бенсон Форд це син Едсела і належить до спискової Церкви. Генрі Форд, голова Форд Мотор Компані, це католик.

У ВАС БЕЗСОННЯ?

Мляві нерви, що не вживають належної трійливної відходів з крові, можуть бути причиною ваших недомогам: нервовість, безсоння, біль голови, в крижах, у ногах та запаморочення.
Багато людей, що хворіли на ці недуги, відчули тепер велике полегшення від нового ліку, що зветься ВУ-КА-ЛО МПШАНИНА (Vu-Cal-o Compound). Цей лік, що складається з витягів з п'ятиох діючих рослинних ліків, спроможний логично виділити відходи, що забивають з тіла шкідливі залишки.
На спеціальне замовлення читачі цієї газети можуть дістати цей лік за зниженою ціну. Пошліть тільки PRODUCTIONS, Box 762, Dept 200, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам дві тридцятирічні пакети тільки за \$5, оже із знижкою \$1. Не посилайте грошей, заплатіть просто листоноші при врученні.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стейт _____

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стейт _____

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Умови Передплати і Фундації. Цілість (три томи) в передплаті коштує \$33.00. Хто платить частинами, мусить як першу рату виплатити належність за перший том в сумі \$15.
В-во ЕУ звертас увагу, що передплата при й матиметься вже недовго. Після появи цілістости ціна рідко томів виноситиме \$45. Радимо поспішати. З передплатою і з усіма справами прохают звертатися на адресу:
M. Shlemkewych
347 Grier Ave., Elizabeth 2, N. J.

РЕКОРДОВІ ЖИВІ В КАНАДІ

Збір пшениці в Канаді, на якій жде значайно багато мільйонів людей у світі, може бути цього року багато більший як будь якого досі після другої світової війни. Однак ці мільйони людей отримуват від своєї пшениці, то це залежить від своєчасного і успішного навантаження цієї пшениці на кораблі. А власне ця проблема, як і достова до портів, є чим не найбільш труднодо до розв'язання.
Домініанальне статистичне бюро оцінює, що цьогорічні запаси канадської пшениці пожути досагати цифри 788,000,000 бушлів, тобто на 194,000,000 бушлів більше як минулого року. В цьому числі міститься цьогорічний „справді“ рекордний збір (581,700,000 бушлів) та минулорічний запас (186,400,000 бушлів). Висловлюючись іншими словами, ці запаси будуть майже на 100,000,000 бушлів більші від пересічного збору за час останніх десяти років, не зважаючи, що в тому періоді було 5 незвичайно багатих жнив.

Для порівняння слід згадати, що канадський запас пшениці буде майже п'ять разів більший від кількості пшениці, що і спроваджує цього року в Британія з усіх країн світу (177,000,000 бушлів), а на 200,000,000 бушлів більше від цілого імпорту пшениці 41 країні, справдіжваної на основі цьогорічного міжнародного договору про пшеницю. Для канадських фермерів це означає прибуток в грошах 1,400,000,000 доларів.
Справа транспорту цієї пшениці залежить від кораблів. Уряд іменує спеціального транспортowego контролера, завданням якого є розв'язати транспортні труднощі особливо в околицях Великих Озер. Однак досі немає признак, щоб ці труднощі зменшилися.
У висліді цьогорічних рекордних жнив Канада є в цьому році однією із чотирьох найбільш експортних, які мають найбільш приплив пшениці на експорт, як у минулому році. З другого боку передбачувано надлишка канадської пшениці дасть можливість легко зрівноважити передбачуваній надобір у цьогорічних жнивях Злучених Держав.

Кол. президент Герберт Гувер приписує економічну кризу 1929 р. президентові Калвіну Куліджові тому, що він не стримував біржевої спекуляції від 1927 р. Гувер був тоді секретарем торгівлі. Статтю про це написав Гувер для журналу „Коллер“ з 6 жовтня.

ІНТЕРЕСНЕ ДЛЯ МУЖЧИН

Молодечки радочів браку частіше зустрічаються, ажчерпанні зі снів або невротизм. У деяких випадках завважали, що недостатка надлихких або вистачальних вітамінів в щоденних стравах була причиною недостатчі енергії або бадорости. Це було причиною, що мужчини не мали радочів, якими вони з природи мали втішатися.
Важливіми є звідомлення від таких, що зазнали незвичайного добродіяства від нової вітамінової пігулки, званої TRI-X. Ця пігулка, як провперено, містить в собі мінімальну щоденну вимогу важливої вітамінової енергії для кожної дорослої людини. Багато людей є просто здивованими, як они сполука вітамінів стас в природі природі при витворюванні нової енергії й життєдеятности.

За окремою умовою читачі цієї газети можуть забати TRI-X, коли вишлють оце повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 91, Box 762, Peekskill, N. Y. Звідти пішлють їм негайно пакчу за \$3.50 відворотного поштою. Не треба посылати грошей — заплатіть просто листоноші при дорученні.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стейт _____

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. „Сокил“, від. 336, відбудуться в неділю, 14-го жовтня ц.р., в год. 1-й пополуудні, в Укр. Нар. Домі. Протисся членів взяти участь у зборах та сплатити належні вкладки. — Я. Дзядига, рек. секр.

КІВЛЕНД, О. — Вр. св. Василія Великого, від. 364, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 жовтня, о год. 1-й пополуудні, в Укр. Нар. Домі під ч. 2965 Калейдер вул. Протисся членів взяти участь у зборах та сплатити належні вкладки. — П. Андрушків, секр.

ДІТРОИТ, МІШ. — Тов. Запорозька Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 жовтня о год. 1-й пополуудні в Укр. Нар. Домі під ч. 4655 Мартин вул. Звертасся увагу головно тим членам, що залгають з вкладками, прийти на час та вирішати свої залогости. Вакаційний сезон вже минувся, і тепер треба нам усім взятися до праці та предплати нових членів це в цім році до Союзу. — Гр. Ясинський, секр.

ДОБРИ ВІСТІ ПРО СИВЕ ВОЛОССЯ

Якщо ваше волосся сивіє, ви зрадієте, коли довідаєтесь, що вже з'явився новий лік під назвою NUVIDA і що на диво помагас зобутися сивині. Треба тільки раз на день натирати його малою кількістю ліку. Натирайте доти, доки волосся не дістане бажаного кольору. Хто його вживас не може надівуватися, як легко можна новим способом відтворити природне волосся з молодечним виглядом.

Читачі цієї газети можуть купити дві пляшки цього ліку за \$4, хоч окремо вони коштують по \$2.50. Треба тільки надіслати цей вирик до TRYSAN CO., Box 226, Dept. 67, Peekskill, N. Y. Не посилайте грошей, а заплатіть просто листоноші 4 долари та ще вартість пересилки. Зробіть же негайно, бо кількість ліку обмежена.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стейт _____

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стейт _____

УВАГА! — ГРОМАДЯНИ!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARKS PLACE
NEW YORK, N. Y.
має на складі власного виробу
ФІЛЬЦОВІ КАПЕЛЮХИ
в найновіших фасонах. у нас куплені капелюхи прийняємо до переробки.
Дальше пригадуємо, що маємо відділ МУЖСЬКОЇ ГАЛАНТЕРІЇ а саме:
першої якості сорочки, спортивні сорочки, піжами, знаної марки: „Jayson“ і „Fruit of the Loom“.
ПРОСИМО ЗАЯТИ І ПЕРЕКОНАТИСЬ ПРО ВИСОКУ ЯКІСТЬ МАТЕРІЯЛЬНУ ТА НИЗЬКУ ФАБРИЧНУ ЦІНУ!
Говоримо по українськи.
Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7—8 год. рано на хвилі 1480, (станція WHOM). ОТВОРЕНО ЩОДЕННО ДО 8:30 ввеч., в П'ЯТНИЦІ І СУБОТИ ДО 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
між 2-ого а 3-ого Емпето.

СПЕЦІАЛЬНА ОФЕРТА
Хто закупить книжок в Книгарні „Свободи“ в часі ВІД 16 ЖОВТНЯ ДО 15 ЛИСТОПАДА 1951 Р. НА СУМУ \$5.00 АБО БІЛЬШЕ дістане в дарунку такі Союзіві видання:
1. Пропам'ятна Книга Сорочківці Ювілею УНС, 752 стор., ціна \$5.00
2. Ювілейний Альманах п'ятидесятилітнього Ювілею УНС, 320 сторін, ціна 2.50
3. Ювілейний Альманах на 1949 р., 224 сторін, ціна 1.00
Замовлення враз з належитістю слати до:
P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

ТОМАСТОН, КОНН. — Тов. Укр. Січ, від. 421 матиме збори в суботу, 13 жовтня на Проспект вул., в 8 год. точно. Протисся всіх членів прийти на ці збори. — Т. Мухлін, предс.; М. Ціпінка, кас.; Ю. Береза, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 14 жовтня 1951, о год. 1 попол., в Домі Тов. У. А. Горюхан під ч. 847 Н. Френклін вул. Пригадується членам, що збори відбудуться тиждень скорше бо на сатмі збори припадає Ювілей Товариства. Протисся членів прийти на ці збори і виплатити свої вкладки. — С. Черномаз, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 367, відбудуться у неділю, 14 жовтня 1951, у церковній залі у 1:30 пополуудні. Протисся всіх членів прийти, бо на цих зборах контрольная комісія здасть справоздання за минулі 3 місяці. Увага: Протисся всіх членів повідомити секретаря відділу про кожну зміну адреси, як можливо, подати свій телефон. Кожний член повинен мати товариську відзнаку. — М. Сорочків, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться в неділю, 14 жовтня, о год. 2 пополуудні, в домі Лівонго. Протисся всіх членів прийти на збори і вислухати звіту урядників і контролерів. — І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; М. Лісний, секр.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стейт _____

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стейт _____

ШПАГО, ЛІЛ. — Вр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх членів і членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 жовтня, о год. 12:15 пополуудне, в Домі Від. У. Н. Союзу, 845 N. Western Ave. Протисся членів прийти на час. Членів, котрі дістали сусейдовані в місяці вересні, коли вирішуют свої залогости, будуть прийняті новою до Тов. і УНСоюзу. — Гр. По-биш, предс.; М. Семків, кас.; В. Пилипів, секр.

МОНЕСЕН, ПА. — Повідомляємо членів Вр. св. Ап. Петра і Павла, від. 338, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 жовтня, о год. 1:30 попол., в Українській Галі на 2-й вул., 213 Стумейкер Евею. Протисся членів прийти і заплатити свою вкладку. — П. Янковський, предс.; И. Кудлик, кас.; М. Куд, секр.

ВЕЛИКА НОВИНА ДЛЯ ХВОРИХ НА РЕВМАТИЗМ І АРТРАИТИС

ЦІ НЕДУГИ МОЖНА ТЕПЕР ВИЛІКУВАТИ.

Численні відгуки доказують, що болю, викликані ревматизмом, артритизмом, напучлими суглобами, сідятикою і невритом, можуть бути швидко вгамовані новим ліком КО-НАЛ (CO-NAL). Тисячі хворих, що почували себе безнадійно, тепер радісно розголошуют, що вони вперше відчули справжнє полегшення. Багато з них кажуть, що їх біль утих уже після першої дози цього помітного ліку.
Якщо в ви терпіте від цих болю, подбайте про КО-НАЛ. Може дістати його за спеціальну ціну, коли надішлете це повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 92, Box 762, Peekskill, N. Y. Звідти пришлють вам дві тридцятирічні пакчи за \$5, оже, за знижкою в один долар від звичайної ціни. Не посилайте грошей, а заплатіть листоноші при врученні ліку. Та поспішайте швидше, бо запас обмежений.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стейт _____

3. БЕРЕЗОВСКИ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
УПРАВНІТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9, N. Y.
Phone ALgonquin 4-5746
Дві пошті в модерніх колониальних сталіх кувалдах.
Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці масткового стану.
ІВАН БРОШКА, нотар.

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
справку вгоробас за \$150
ціна так званий „жид“
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каліція до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 2691. Легка здобич
„BY GOLLY,“ LARSON GROWLED, „THE RIVER'S THICK WITH CROCS. THAT BIG BOY IN THE TRAIL'S LOOKING FOR TROUBLE. I'LL FIX HIM.“
TO GET A BETTER SHOT, LARSON STEPPED OVER A BOULDER, STRIPPED AND FELL. HIS HEAD STRUCK THE BOULDER, DAZED HE SLUMPED TO THE GROUND— WITH AN ANGRY BELLOW, THE CROCODILE CLOSED IN!
„При першій нагоді ваші носильники мусять дезертувати, захопивши з собою все поставання“, наказував Чірам. „Експедиція Воррха мусить бути зупинена. Це ваш останній шанс“.
„Йй-богу, річка кишить крокодилами“, крикнула Ларсон. „Цей великий хлоп'яга шукає біди. Я прикіну його“.
Щоб зручнше прицілитися, Ларсон став на камінь, але спліткнувся і впав. Його голова вдарилася об камінь. Приголомшений — він із стогоном помилувався на землю. Крокодил наблизився до нього!